

ಸಾಮೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳು

ಜವಳು ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಈ ಧಾನ್ಯ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಓರಿಸ್ಸಾ, ಗುಜರಾತ್, ಚತ್ತಿಸ್‌ಗಡ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು, ಹಾವೇರಿ, ಹಾಸನ, ಮಂಡ್ಯ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಖುಷ್ಕಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸುಮಾರು 31 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 664 ಕೆ.ಜಿ. ರಷ್ಟಿದ್ದು, 20 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇತರ ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳು ಮತ್ತು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಜೊತೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಧಾನ್ಯದ ಗಾತ್ರ ಇತರ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕದು. ಅಕ್ಕಿಯಂತೆಯೇ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಇತರ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಾಮೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರಾಂಶಗಳು

ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಪ್ರತಿ 100 ಗ್ರಾಂ.ನಲ್ಲಿ						
ಪ್ರೋಟೀನ್	ಕೊಬ್ಬಿನಾಂಶ	ನಾರಿನಾಂಶ	ಖನಿಜಾಂಶ	ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶ	ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ	ಫಾಸ್ಪರಸ್
8.7 ಗ್ರಾಂ.	5.3 ಗ್ರಾಂ.	12 ಗ್ರಾಂ.	1.5 ಗ್ರಾಂ.	1.3 ಗ್ರಾಂ.	17 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ.	220 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ.

ಓ.ಎಲ್.ಎಮ್-203

ಚಿ.ಕೆ-8

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು

ತಳಿ	ಓ.ಎಲ್.ಎಮ್. 203	ಚಿ.ಕೆ. 8	ಬಿ.ಎಲ್. 6	ಡಿ.ಎಚ್.ಎಲ್.ಎಮ್. 36-3
ಅವಧಿ	105-110 ದಿನಗಳು	80-85 ದಿನಗಳು	105-110 ದಿನಗಳು	95-100 ದಿನಗಳು
ಇಳುವರಿ	25-30 ಕ್ವಿಂ. / ಹೆಕ್ಟೇರ್	8-10 ಕ್ವಿಂ. / ಹೆಕ್ಟೇರ್	12-14 ಕ್ವಿಂ. / ಹೆಕ್ಟೇರ್	14-16 ಕ್ವಿಂ. / ಹೆಕ್ಟೇರ್
ವಿಶೇಷತೆ	ದೀರ್ಘಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ತಳಿಯು ಸುಮಾರು 140-150 ಸೆಂ. ಮೀ. ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ದಪ್ಪವಾದ ಕಾಂಡ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳದೆ, ಧಾನ್ಯ ಸಿಡಿಯುವಿಕೆ ನಿರೋಧಕ ಗುಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಳುಗಳು ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದು, ಬೂದು ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ತಳಿಗೆ ಕೀಟ, ರೋಗಬಾಧೆ ಕಡಿಮೆ. ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಪೌಲ್ಟಿವರ್ಧಿತ ಆಹಾರಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.	ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ತಳಿಯು ಗಿಡ್ಡವಾಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು 85-90 ಸೆಂ. ಮೀ. ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ತೆಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ತೆನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಟಾವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಕಾಂಡಗಳು ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.	ದೀರ್ಘಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 140-150 ಸೆಂ. ಮೀ. ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸತು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.	ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿ, ಬರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಬೆಳೆಯಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಕಾಲ: ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು (ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ)

ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ	8-10 ಕೆ.ಜಿ.
ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್	5-7.5 ಟನ್
ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ	ಸಾರಾಜನಕ-20 ಕೆ.ಜಿ.
	ರಂಜಕ-20 ಕೆ.ಜಿ.

ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು

ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು 22.5 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಪೈರಿನಿಂದ ಪೈರಿಗೆ 10 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರವಿರುವಂತೆ 3.5 ಸೆಂ.ಮೀ.ರಿಂದ 4 ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಿಲ್ಲದೆ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ 3-4 ವಾರಗಳ ಮೊದಲು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಗಿದ ಗೊಬ್ಬರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಾರಗಳ ಮುಂಚೆ ಸಹ ಭೂಮಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಬೀಜವನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತ ಕೂರಿಗೆ ಬಳಸಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ಬಿತ್ತಿ.

ಮಧ್ಯಂತರ ಬೇಸಾಯ

ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಬಾರಿ ಮಧ್ಯಂತರ ಬೇಸಾಯ ಅಥವಾ ಕುಂಚಿ ಹಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಡಿಲ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಳೆಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕಳೆನಿಯಂತ್ರಣ

ಬಿತ್ತಿದ ಮೊದಲ 30-40 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಕುಂಚಿ ಹಾಯಿಸಿ ತಪ್ಪಿದ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪೈರುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಕೈ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ/ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಸಾಮೆ ಮತ್ತು ತೊಗರಿ/ಅವರೆ/ಹೆಸರು (5:1)

ಸರಣಿ ಬೆಳೆ

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಳೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ಸಾಮೆ	ಹುರುಳಿ
ಹೆಸರು	ಸಾಮೆ

ಸಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು (ರೋಗಗಳು/ಕೀಟಗಳು)

ರೋಗಗಳು / ಕೀಟಗಳು	ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಹಾನಿ	ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು
ಬೆಂಕಿರೋಗ ಮತ್ತು ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ	<ul style="list-style-type: none"> ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಜ್ರಾಕಾರದ ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಕ್ಕೊಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಎಲೆಗಳು ಒಣಗಿ ಸುಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ತನೆಯು ಬರುವಾಗ ಈ ರೋಗದ ಮಚ್ಚೆಗಳು ತನೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಭಾಗವು ಕೊಳೆತು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ತನೆಗೆ ದೂರೆಯುವ ಆಹಾರ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಕಾಳು ಪೋಷಣೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗದೆ ಜೊಳ್ಳಾಗುತ್ತವೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ತೇ.50-75 ಭಾಗದಷ್ಟು ತನೆಯು ಹೊರಬಂದ ನಂತರ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ನಾಶಕಗಳಾದ ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂಪಿ 2.0 ಗ್ರಾಂ. ಅಥವಾ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈಜಿಮ್ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂಪಿ 0.5 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಕೆಟಾಜಿನ್ 48 ಇಸಿ 1.0 ಮಿ.ಲೀ. ಔಷಧಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.
ಕಾಂಡ ಕೊರಕ	<ul style="list-style-type: none"> ಕೀಟವು ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿ, ನಂತರ ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುತ್ತವೆ ಇಂತಹ ಕೀಟ ಬಿದ್ದ ಗಿಡದ ಸುಳಿ ಒಣಗುವುದು ಮತ್ತು ತನೆಗಳು ಜೊಳ್ಳಾಗುತ್ತವೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಕೀಟದ ಬಾಧೆ ಕಂಡಾಗ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಮಿಥೈಲ್ ಪ್ಯಾರಾಥಿಯಾನ್ 50 ಇಸಿ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಸಿ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 15 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಹಾಗೂ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 20-40 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ
ಸುಳಿನೋಣ	<ul style="list-style-type: none"> ಬೆಳೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ 15 ದಿನದಿಂದ 30 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅಧಿಕ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತವೆ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮರಿಯಾದ ನಂತರ ಸಸ್ಯಗಳ ಸುಳಿಗೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ, ಸುಳಿ ಒಣಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಪೈರು ತನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಜೊಳ್ಳು ತನೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮಳೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅಂದರೆ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಮೊದಲನೇ ವಾರದವರೆಗೆ ಕಿರುಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸುಳಿ ನೋಣದ ಹಾವಳಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ತಡವಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಒಂದುವರೆ ಕೆಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಬಳಸಿರಿ. ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶ ಪಡಿಸಿರಿ. ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು. ಸ್ಪರ್ಶ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಾದ ಕ್ಲೋರೋಪೈರಿಫಾಸ್ ಅಥವಾ ಕ್ವಿನಾಲ್ಫಾಸ್, 2 ಮಿ.ಲಿ. ಪ್ರಮಾಣ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು. ಸತ್ತ ಮೀನುಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದ ಸುಳಿ ನೋಣಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.

ಮುಖ್ಯವಾದ, ಖರ್ಚು ಇಲ್ಲದ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು:

- ಕೂರಿಗೆ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು
- ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ
- 3.5-4 ಸೆಂ. ಮೀ. ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಳದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸುಸಂಘಟಿತ ಕಿರುಧಾನ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಾಯೋಜನೆ
 ಗಾಂಧಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560065
 ದೂರವಾಣಿ: 080-23332387

Designed & Printed by
 /VA/ 9901556099

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸುಸಂಘಟಿತ ಕಿರುಧಾನ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಾಯೋಜನೆ
 ಗಾಂಧಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560065

2017

ಸಾಮೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳು

ಪ್ರಭು ಸಿ. ಗಾಣಿಗೇರ, ಬೋರಯ್ಯ ಬಿ., ಪ್ರಭಾಕರ್
 ಸುಜಾತ ಭಟ್, ನಂದಿನಿ ಸಿ., ಕಿರಣ್
 ಮಂಜುನಾಥ್ ಎಚ್.ಎ., ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ವಿ.